

Antwoord

van Gedeputeerde Staten
op vragen van

A.H.K. van Viegen (PvdD) en H. Sahin (GL)
(d.d. 30 mei 2018)

Nummer
3401

Onderwerp
Maai- en baggerbeheer

Aan de leden van Provinciale Staten

Maai- en baggerbeheer Provinciale bermen en oevers

Het bermbeleid van de provincie wordt geactualiseerd met als doel het in grotere mate en bewuster toevoegen van ecologische waarde aan de berm.

1. Bent u bereid om aanpassingen in het maai- en bermbeheer te realiseren met als doel om te werken aan het versterken van de biodiversiteit?

Antwoord

Ja. Bermen langs (vaar)wegen dienen primair de verkeersfunctie en de verkeersveiligheid. Ook bevinden zich hier vaak kabels en leidingen. Deze gebieden lenen zich daarnaast echter voor meerdere functies en kunnen van toegevoegde waarde zijn voor andere beleidsdoelen zoals biodiversiteit en energietransitie. Momenteel zijn wij het bermbeleid aan het actualiseren met als doel het in grotere mate en bewuster toevoegen van ecologische waarde aan de berm. <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/verkeer-transport/wegverkeer/webdossier-algemeen/>

Het doel is om eind 2018 een hernieuwde beeldkwaliteit voor alle bermen langs wegen en in 2019 tevens langs alle vaarwegen vast te stellen. Vervolgens worden vanaf 2019 de bestaande contracten voor groenonderhoud aangepast op basis van de hernieuwde beeldkwaliteit.

2. Zo ja, bent u bereid om de frequentie van het maaien van de bermen en/of oevers te verlagen of op een andere manier de bermen te beheren?

Antwoord

Ja. In het huidige onderhoudsbeleid is reeds afwisseling in maaifrequentie per gebied of per berm. Maaifrequenties kunnen doorgaans variëren van 0 tot 6x per jaar.

De maaifrequentie is afhankelijk van de gewenste beeldkwaliteit, danwel gewenste functie voor het groen in een berm. De beeldkwaliteit is afhankelijk van

wensen vanuit verkeersveiligheid en ecologie. Per (vaar)weg per berm is een zonerings gemaakt van gewenste kwaliteit.

- Een voorbeeld: als verkeersveiligheid maatgevend is vanwege zichtlijnen hanteren we een maximale hoogte van bermgras van 7 cm. Dit leidt tot een maaifrequentie van 3 á 4x per jaar of vaker, afhankelijk van het gebied en de groeisnelheid van het gras en andere vegetatie in de berm.
- Een voorbeeld: op lange rechte wegvakken buiten de bebouwde kom hanteren we in de eerste 1,5 meter vanaf de verharding een maximale hoogte van bermgras van 40 cm. Dit leidt tot een maaifrequentie van 2x per jaar.

In de actualisatie van ons bermbeleid wordt gefocust op de gewenste beeldkwaliteit per bermzonerings. Het is aan de aannemende partijen om hieraan te voldoen met een passende maaifrequentie en inzet van passend materieel.

3. Uit de antwoorden op de technische vragen blijkt dat het doel is eind 2018 een hernieuwde beeldkwaliteit voor elke berm rond elke weg en in 2019 tevens rond elke vaarweg te hebben. In hoeverre wordt bij het bepalen van het hernieuwde beeldkwaliteit rekening gehouden met het bevorderen van de biodiversiteit en de achteruitgang van insecten?

Antwoord

Bij het actualiseren van ons bermbeleid houden wij rekening met het bewuster toevoegen van ecologische waarde aan de bermen, danwel het bevorderen van de biodiversiteit in de bermen. Aandachtspunten hierbij zijn:

- *bewuster, minder en anders maaien;*
- *anders inzaaien van bermen (beplanting die past in het gebied en die de biodiversiteit vergroot);*
- *verwijderen van ongewenste plantensoorten die biodiversiteit tegenwerken;*
- *creëren van bijvoorbeeld nestelgelegenheden of bijen'hotels'.*

Baggerwerkzaamheden in het broedseizoen

Van de Vogelwerkgroep Zoetermeer ontvingen we het bericht dat er in Zoetermeer (in Seghwaert) wordt gebaggerd. Hierbij is een nest met eieren van een Meerkoet vernietigd.

4. Deelt u het standpunt dat het vernielen van een nest een overtreding is in het kader van de Wet Natuurbescherming? Wat voor rol en verantwoordelijkheid hebben wij als provincie in relatie tot de waterschappen die de baggerwerkzaamheden uitvoeren?

Antwoord

Het vernielen van een nest van een meerkoet is een overtreding van de Wet natuurbescherming indien het nest opzettelijk wordt vernield. In het geval van Zoetermeer kan achteraf niet worden beoordeeld of er sprake is geweest van opzet. De provincie heeft ten opzichte van de waterschappen in het kader van de Wet natuurbescherming de rol van vergunningverlener en toezichthouder. Tenzij

de waterschappen werken volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode, dan is de rol van de provincie beperkt tot het houden van toezicht.

5. Bent u bereid om de waterschappen te wijzen op het feit dat baggerwerkzaamheden in het broedseizoen in strijd zijn met de Wet Natuurbescherming en hen te vragen om de werkzaamheden onmiddellijk te staken? Zo neen, waarom niet?

Antwoord

Baggerwerkzaamheden in het broedseizoen zijn niet per definitie strijdig met de Wet natuurbescherming. In de gedragscode van de Unie van Waterschappen zijn bijvoorbeeld bepalingen opgenomen voor baggerwerkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Uitgangspunt daarbij is dat zo min mogelijk schade wordt veroorzaakt door de werkzaamheden, maar de gedragscode sluit werkzaamheden tijdens het broedseizoen niet uit. Er moeten wel voorzorgsmaatregelen getroffen worden om schade te voorkomen. Voor algemeen voorkomende soorten is dat minder stringent dan voor minder algemene soorten. Dat moet dus van geval tot geval beoordeeld worden. Zie ook het antwoord op vraag 4.

Handhaving wet natuurbescherming bij maaien

6. Op welke wijze, hoe vaak en waar heeft de provincie toezicht gehouden ingevolge de NB wet op de bescherming van dieren tijdens het maaien?

Antwoord

In het kader van de NBwet (Natuurbeschermingswet 1998) is geen toezicht gehouden op de bescherming van dieren tijdens het maaien. Onder de Wet natuurbescherming zijn wij als provincie sinds 1 januari 2017 het bevoegde gezag voor overtredingen in het kader van soortenbescherming. Tot op heden wordt echter door of namens de provincie alleen toezicht gehouden op maaiwerkzaamheden nadat hierover klachten of meldingen zijn ontvangen.

7. Is er handhavend opgetreden en zo ja, hoe vaak en waar? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Toezicht heeft alleen plaatsgevonden n.a.v. klachten en meldingen; in enkele gevallen werd hierbij een overtreding van de Wet natuurbescherming geconstateerd en is handhavend opgetreden. Sinds 1 januari 2017 hadden slechts 4 van de 404 ontvangen klachten betrekking op maaien of baggeren.

8. Welke overige inspanningen zijn er door de provincie verricht om te voorkomen dat (nesten van) weidevogels worden plat gemaaid (bijvoorbeeld langs de N471 broeden water- en boerenlandvogels)?

Antwoord

In diverse gebieden wordt via de collectieven (agrarische natuurverenigingen) subsidie verleend aan de agrarische ondernemers die maatregelen treffen ten behoeve van de weidevogels. Maatregelen zijn bijvoorbeeld: later maaien dan gebruikelijk of het beschermen van nesten waardoor de nesten gespaard worden. We ondersteunen daarnaast De Groene Motor, de ondersteuningsorganisatie voor onder meer weidevogelvrijwilligers. Deze vrijwilligers spelen een belangrijke rol in de monitoring en bij het beschermen van nesten. Voor zover de maaiwerkzaamheden onder eigen beheer plaatsvinden geldt dat er binnen de onderhoudscontracten van afdeling DBI expliciet aandacht is voor naleving van de Wet Natuurbescherming.

9. Wordt er t.a.v. toezicht en handhaving verschil gemaakt of er op een perceel een pakket agrarisch natuurbeheer is afgesloten? Zo ja, waarom en op welke wijze?

Antwoord

De NVWA is aangewezen als toezichthouder op het agrarisch natuurbeheer. De NVWA controleert dus in het veld of boeren zich houden aan de voorschriften. Daarnaast houden de agrarische collectieven zelf ook toezicht op het naleven van de pakketvoorwaarden. Mocht men zich niet aan de voorwaarden houden, dan kan dat gevolgen hebben voor de subsidie.

Als het gaat om toezicht op de naleving van de bepalingen in de Wet natuurbescherming, dan geldt voor de percelen met een pakket agrarisch natuurbeheer dat een programmatische aanpak wordt gevolgd. Er wordt vooraf een inschatting gemaakt van risico's en op basis daarvan wordt toezicht gehouden. Voor andere percelen, bij boeren die niet deelnemen aan agrarisch natuurbeheer, kan dat niet, omdat immers niet vooraf bekend is waar en op welk moment deze percelen bewerkt worden. Het toezicht is dan afhankelijk van klachten en meldingen. Qua handhaving is er geen verschil tussen percelen met of zonder agrarisch natuurbeheer. Een overtreding van de wet telt uiteindelijk overal even zwaar.

Den Haag,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit